TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

GUDIKATUR
AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB

Seduta ta' nhar it-Tnejn, 12 ta' Novembru, 2018

Avviz tat-Talba numru: **2/2018**

JOSEPH CARUANA AND COMPANY LIMITED
[REG NRU. C-5918]

VERSUS

CHARLES DIMECH U DIMBROS LIMITED
[REG NRU. C-32506]

It-Tribunal;

Ra l-Avviz tat-Talba prezentat nhar it-3 ta' Jannar, 2018 fejn is-socjetà attrici talbet li l-konvenuti jigu kkundannati jhallasuha s-somma ta' elf, tmien mija, tmienja u erbghin ewro u wiehed u tletin ewro centezmu (€1,848.31c) rapprezentanti in kwantu ghac-cifra ta' €1,388.75c valur ta' merkanzija konsenjata u in kwantu ghac-cifra ta' €459.56c bhala interessi bir-rata ta' 8% mid-data ta' kull konsenja relattiva, kif ahjar deskritt fl-istess imsemmi Avviz tat-Talba. L-attrici talbet ukoll l-ispejjez gudizzjarji ta' dawn il-proceduri u dawk marbuta ma' l-ittra ufficjali datata 6 ta' Marzu, 2017 bin-numru 506/2017. Dwar l-imghax l-attrici ma talbet xejn fl-att promotur.

Ra li ghad li debitament notifikati bl-atti ta' dawn il-proceduri, il-konvenuti, entrambi naqsu milli jipprezentaw risposta fit-terminu preskritt mill-ligi ghal dan il-ghan u lanqas ma deheru personalment (jew tramite rapprezentant taghhom) ghas-smigh ta' dan il-procediment.

Ikkunsidra l-provi dokumentarji mressqa;

Ra l-atti processwali kollha inkluzi d-dikjarazzjonijiet bil-gurament;

Jikkunsidra;

Illi l-Artikolu 9(2)(a) tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi illi, "*Bla hsara ghal kull regola msemmija fis-subartikolu (1), ġudikatur – Ghandu jiżgura li kaz ghandu, daqskemm ikun possibbli, jinstema' u jinqata sommarjament fl-istess jum tas-smigh tieghu u li dak is-smigh ma jtulx iktar minn seduta wahda*."

Il-paragrafu (b) ta' l-Artikolu 13 ta' l-istess imsemmi Kapitolu jiddisponi illi, "*Jekk xi parti tonqos li tidher fid-data stabbilita ghas-smigh tal-kawza, id-disposizzjonijiet li gejjin ghandhom jghoddu ... Jekk il-konvenut jonqos li jidher, il-gudikatur jista jiddeċiedi l-kawza fin-nuqqas tal-konvenut u tista ssir ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut, u d-disposizzjonijiet tas-Sub-titolu VI tat-Titolu I tat-Tielet Ktieb tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, li jirrigwardaw l-ammissjoni bis-subizzjoni tal-konvenut fil-qrati inferjuri ghandhom jghoddu mutatis mutandis*."

Minn qari ta' din ic-citata disposizzjoni, jidher li hija mhollija fid-diskrezzjoni tat-Tribunal jekk huwa jiddiferixxix il-kawza jew le ghal gurnata ohra sabiex jisma' lill-parti mharrka f'kaz li din ma tidhirx quddiemu.

Fil-kaz prezenti, u hekk kif registrat fl-udjenza tal-25 ta' Gunju, 2018 (*a fol*. 32) u f'dik tat-2 ta' Lulju, 2018 (*a fol*. 35), il-konvenuti gew debitament notifikati bl-atti processwali. Cionostanti tali notifika, l-imsemmija konvenuti la ressqu risposta fit-terminu li trid u tghid il-ligi u lanqas ma deher xi rapprezentant taghhom jew ghan-nom taghhom ghas-seduti mizmuma quddiem it-Tribunal fl-udjenzi li kienu jmissu wara n-notifika lilhom ta' l-atti u, addirittura, lanqas ma deher xi rapprezentant legali taghhom biex issehh kontestazzjoni tal-pretiza attrici f'tali udjenzi sussegwenti. Tali konvenuti, ghalhekk, gew dikjarati fi stat ta' kontumacja, skond id-dettami tal-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta, hekk kif registrat fil-verbali ta' l-udjenzi tal-25 ta' Gunju, 2018 (ghal dak li jirrigwarda Charles Dimech) u tat-2 ta' Lulju, 2018 (ghal dak li jikkoncerna Dimbros Limited).

Fil-konfront ta' l-imsemmija zewg konvenuti gew prezentanti kapitoli ghal kull wiehed u wahda minnhom. Gie prezentat kapitolu mill-attrici fl-udjenza tal-25 ta' Gunju, 2018 fil-konfront tal-konvenut Charles Dimech (ara *a fol*. 34) u iehor fil-konfront tal-konvenuta Dimbros Limited (ara *a fol*. 37). Dawn iz-zewg kapitoli gew dikjarati bhala mistqarra fl-udjenzi successivi hekk kif registrat fil-verbali relattivi ta' dawn l-atti processwali. Peress li z-zewg konvenuti naqsu milli jirregistraw dehera biex iwiegbu ghal tali kapitoli, fid-dawl ta' tali omissjoni, l-istess jisthoqqilhom li jigu emmnuti. Ghalhekk dawn ghandhom jittiehdu bhala mistqarra. Kif digà maghdud, dan kollu gie puntwalizzat fil-verbal ta' l-udjenza relattiva.

It-Tribunal josserva illi, in linea ta' principju, il-kapitolu hu fatt processwali li jgib mieghu effetti specifici, espressament prevvisti u determinati mill-ligi taht il-Kapitolu 12 tal-Ligijiet ta' Malta [*vide* Artt. 698(2) u 702(3)]. Minn tali disposizzjonijiet huwa dezunt illi l-kapitolu hu mezz dirett biex jipprovoka konfessjoni gudizzjali f'min lilu jigi deferit ta' fatt sfavorevoli ghal kapitolat u ta' vantagg ghall-parti li eskogitatu. Jinghad fid-decizjoni *in re* **Anthony Borg v. Samwel Veneziani** (Appell Inferjuri, 28 ta' April 1998), illi "*din ic-cirkustanza hi hafna rilevanti ghaliex tfisser illi bin-nuqqas tal-konvenut appellat li jidher biex jikkontesta l-kapitolu,*

saret prova posittiva li l-ammont rekalmat mill-attur kien dovut lilu ghal ragunijet minnu pretizi u dana bl-ammissjoni – anke jekk negattiva fis-sens ta' non kontestazzjoni – ta' l-istess konvenut." Fl-istess sens ara s-sentenza *in re* **Stephen Vella et v. Bollicine Limited** (Appell Inferjuri, 9 ta' Jannar, 2008).

Madanakollu, ghalkemm huwa veru li l-kapitoli, meta s-subent ma jkunx wiegeb ghalihom u ma jkunx iggustifika l-omissjoni tieghu li jikkontesta l-kawza formalment, ghandhom jitqiesu bhala konfessjoni (i.e., l'hekk imsejjha konfessjoni gudizzjarja). Imma dana ma jfissirx li min hu tenut jiggudika huwa obligat joqghod dejjem fuq dik il-prezunta konfessjoni. Is-subizzjoni hija semplici mezz ta' prova, u ghandha tigi ezaminata u valjata flimkien mal-provi l-ohra kollha tal-kawza, b'mod illi, jekk il-kapitoli ma jkunux konfacenti mal-provi l-ohra tal-kawza, u l-gudikant jidhrilu li ghandu jaghti prevalenza lil dawk il-provi l-ohra, l-konfessjoni prezunta derivanti mis-subizzjoni ghandha ccedi quddiem dawk il-provi l-ohra. F'dan is-sens ara d-decizjoni *in re* **Tabib Dr. Antonio Zammit et v. Francesco Pace et** (Prim'Awla, 28 ta' Gunju, 1952). In tema, kemm id-duttrina legali kif ukoll il-gurisprudenza, issoktaw jaffermaw, u jikkawtelaw ukoll, illi tali prova wehida mhux necessarjament u bilfors ghandha tiddemostra l-fondatezza tal-pretensjoni tal-parti attrici in kwantu dak l-istat migjub in essere bil-kapitolu ma ghandux ifisser li qed jintroduci derogi ghall-principju tal-piz tal-provi. Kif rilevat mill-Qorti ta' l-Appell kolleggjali fil-kawza *in re* **James Trapani et v. Vincent Cilia** (28 ta' April 2000), "*il-kapitoli jitqiesu konfessati però dan ma jfisserx li l-Qorti kienet obbligata toqghod fuq dik il-prezunta ammissjoni. Dik il-prova kellha tigi evalwata u meqjusa flimkien ma' kull prova ohra li sa dak l-istadju setghet kienet diga' prodotta quddiem il-Qorti. Dan ghaliex kif gja' nghad is-subizzjoni setghet tintalab f'kull parti tal-procedura.*"

Apparti l-imsemmija konfessjoni/jiet gudizzjali, it-Tribunal ha konjizzjoni tad-dokumentazzjoni mressqa flimkien ma' l-att promotur, li gew konfermati bil-gurament ta' Dr. Michael Caruana (direttur in rapprezentanza ta' l-attrici) fl-udjenza tal-11 ta' Ottubru, 2018 (*a fol*. 38). Fl-istess udjenza gie registrat, *inter alia*, hekk: "*Deher Dr. Michael Caruana illi bil-gurament tieghu ikkonferma illi s-Socjeta' Attrici hi kreditrici tal-Konvenut fl-ammont ta' EUR1848.31 hekk kif deskritt fl-att promotur. L-istess Dr. Caruana jikkonferma bil-gurament id-dokumenti ezebiti flimkien mal-att promotur a fol. 2 u 3*."

Ghalhekk, fid-dawl tal-provi mressqa mill-attrici – u anke bl-adoperu tad-diskrezzjoni ekwitattiva vestita f'dan it-Tribunal *ex lege* skond l-Kapitolu 380 tal-Ligijiet ta' Malta – it-talba attrici timmerita li tigi milqugha peress li tressqu provi tajbin u sufficjenti li jsostnu dak domandat mis-socjetà attrici. Tali provi ma gew bl-ebda mod kontradetti u dan it-Tribunal, ezaminati l-istess fil-kwadru probatorju intier, ma jiddubitax mil-veracità u r-rilevanza taghhom.

Ghaldaqstant, it-Tribunal, jaqta u jiddeciedi dan il-kaz billi jilqa' t-talba tal-kumpannija attrici u konsegwentement jikkundanna lill-konvenuti solidarjament bejniethom biex ihallsuha s-somma ta' elf, tmien mija, tmienja u erbghin ewro u wiehed u tletin ewro centezmu (€1,848.31c), bl-imghaxijiet bir-rata ta' 8% fis-sena fuq dan l-ammont jibdew jiddekorru mis-

sejha gudizzjarja, u cioè mit-3 ta' Jannar, 2018 sad-data tal-hlas effettiv u finali [*ex* Art. 1141(2) Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta].[1]

L-ispejjez kollha ta' dawn il-proceduri, inkluz dawk marbuta ma' l-ittra ufficjali datata 6 ta' Marzu, 2017 bin-numru 506/2017, kif mitlub fl-att promotur, huma a kariku tal-konvenuti solidarjament bejniethom.

***ft*. AVV. DR. KEVIN CAMILLERI XUEREB**
Gudikatur

***ft*. ADRIAN PACE**
Deputat Registratur

[1] Ara f'dan is-sens is-sentenza *in re* **Costantino Abela v. George Azzopardi** (Appell Superjuri, 7 ta' Ottubru, 2005) u in re **Anthony Debono et v. Anthony Debono et** (Appell Inferjuri, 27 ta' Frar, 2008).